

RUTES URBANES

DESCOBERTA DEL PATRIMONI URBÀ DE L'HOSPITALET

6

LA TORRASSA

La Torrassa té els seus orígens com a barri a principis del nostre segle quan s'obriren els primers carrers del barri, com a prolongació del barri de Collblanc, que estava creixent de manera ràpida, iniciant una expansió urbanística nova.

La Torrassa, però, adquirirà progressivament unes característiques pròpies que la diferenciaran del veï nucli de Collblanc i també de la resta de barris de l'Hospitalet.

El naixement d'aquest nucli com a barri l'hauriem de situar amb la prolongació del Carrer Progrés i la instal·lació del que avui és la font de la plaça espanyola. Amb això s'obria un nou barri, una nova trama urbana. En aquest sentit, la plaça espanyola esdevindrà des d'aquells moments i en els nostres dies un centre d'activitat social força important en el qual estaran situats els bars més concorreguts, els locals d'activitat política, cultural, religiós, i més recentment, la major part dels bancs i les caixes d'estalvis.

A partir de 1910 s'iniciarà la progressiva urbanització del barri. Però és fonamentalment a partir dels anys 20 quan es dona una dinàmica de població veritablement important que donarà lloc a que la Torrassa sigui el barri més poblat ja en els anys 30 (dades de Collblanc-La Torrassa).

El creixement del barri es deu a l'establiment en aquest d'una gran part de la població immigrada del llevant espanyol, fonamentalment de Múrcia i Almeria, en un context de demanda de mà d'obra en un moment d'expansió de la indústria catalana, i coincidint amb la realització de grans obres públiques a Barcelona. Aquest contingent obrer marcarà, pel seu origen, un dels mots del barri: «la Murcia chica».

Aquest fenomen migratori quedarà reflectit en l'urbanisme del barri amb unes construccions que estan més properes al barraquisme que a una casa. Proliferaran els passadissos, vivendes de planta en les quals s'encabia en reduïdes dimensions una sèrie de vivendes, amb l'aventatge pels constructors de la reducció dels costos i la rendibilitat immediata. Avui encara es mantenen una gran part d'aquests passadissos, amb gran diversitat de construcció.

Així, tenim configurat durant aquest anys un barri en el qual hi ha una gran part de població treballadora, novínguda, i que treballa en les indústries més properes de Sants o Barcelona.

És per tant un barri que es crea en funció d'un desenvolupament industrial extern i que així tindrà una relació més directa amb els nuclis industrials propers que amb el centre del municipi en el qual està inserit, l'Hospitalet. Els mitjans de transport reflectiran aquest fet. Un tramvia comunica des de 1916 el barri de Collblanc amb Barcelona, i l'any 1932 arriba el Metro a Sta. Eulàlia, permeten una comunicació més ràpida amb Barcelona.

Les especials condicions socials del barri donaran lloc a una peculiaritat política, diferent a la resta de l'Hospitalet. L'anarquisme tindrà una gran importància en el barri, que arribarà al punt de que La Torrassa participarà en l'aixecament anarquista de l'any 1933. Més tard, durant la guerra civil, les col·lectivititzacions seran una fenòmen important.

Així, les especials característiques de la població que en el barri s'anà assentant, i l'element polític revolucionari propi d'aquesta població, donaran lloc a que es difongui una mala fama del barri entre la població tant de la resta de nuclis de l'Hospitalet com a Barcelona. Contra aquesta mala fama i contra aquest pensament social revolucionari, ja de per si prou derrotat després de la guerra civil, iniciarà una ofensiva l'església que portarà a tenir un pes important en la vida social del barri, pes social que avui encara podem observar en els diversos centres socials i educatius dispersos pel barri.

La Torrassa, a diferència de Collblanc o Santa Eulàlia, serà un barri en el qual la indústria tindrà un establiment reduït, excepció feta de la indústria del vidre, amb la cooperativa del vidre del carrer Llobregat i les vidrieres Rovira del carrer Campalans. La Torrassa se'ns configura així com una zona de residència obrera, amb una densitat de població força important i sense els equipaments pròpis d'una ciutat amb un creixement ordenat, fruit, evidentment, d'una especulació del sòl molt forta.

Plaça Espanyola

Cronologia

1854 Traçat de la línia de tren que impedirà des d'aleshores la comunicació d'aquesta zona amb la part baixa del terme.

1902 Traçat dels primers carrers del barri.

1905 Inauguració de la font de la plaça espanyola, certificació del sorgiment d'un nou barri.

1913 Establiment de la fàbrica de vidre Rovira.

1917 Central receptora de La Canadenca (FECSA).

1921 Fàbrica de la Cooperativa obrera del vidre.

1923 Establiment de la «Societat Coral i Instructiva l'Univers».

1925 Escoles Pompeia, primer centre d'ensenyament del barri.

1932 Escola Moderna de La Torrassa.

1933 Aixecament anarquista i ocupació del barri per la policia.

1932 Arribada del Metro a Sta. Eulàlia.

1935 Inauguració del pont sobre el tren, Pont del Metro. Inauguració de la primera església parroquial, cremada el juliol de 1936.

1936 Inauguració de les escoles parroquials, cremades també el juliol del mateix any.

1941 Comença la celebració de la «Procesión de les Pasos» durant el Dijous Sant, impulsada per Mn. Jaume Busquets. La darrera serà la de l'any 1967.

1949 Benedicció del nou temple parroquial.

1956 Inauguració del nou col·legi i Centre Moral «Santiago Apóstol».

1964 Inauguració del Col·legi Nacional «Santiago Ramón y Cajal» i del «Onésimo Redondon».

1968 Inauguració de la Biblioteca Josep Janés a la Pl. Espanyola.

Llocs a tenir en compte

1. Plaça espanyola. 2. Central receptora de FECSA a la Ronda de La Torrassa. 3. La Torrassa, edifici de la Ronda, núm. 123-127. 4. Casa d'en Jordà a la Ronda de la Torrassa. 5. Fàbrica de vidre Rovira a la Ronda de La Torrassa-Collblanc. 6. Xalet de la Ronda, obra de Puig Gairalt. 7. Pont d'en Jordà o del Metro. 8. Vaqueria de la Ronda de La Torrassa-Martí Julià, i edifici de Puig Gairalt. 9. Carrer Rosselló-Ronda; dos edificis d'estils diferents de Puig Gairalt. 10. Passatges Pons i Mata. 11. Passatges Xipre i Llopis. 12. Passatge Bonvehí; resta d'una masia. 13. Plaça dels Pirineus. 14. Exemple de passadís de 2 plantes al Carrer Goya. 15. Carrer Mas-Plaça Llas Infantie. 16. Conjunt de cases del passatge Oliveras. 17. Mirador de l'ambulatori de la Seguretat Social. 18. Torre de «La Madame». 19. Casa dels Cargols. 20. Fàbrica de vidre de la Cooperativa obrera al carrer Llobregat. 21. Edifici amb el bust de Castelar al Carrer Montseny. 22. Edifici del carrer Progrés-Montseny.

L'elaboració de les rutes ha estat fruit de la col·laboració de l'equip de monitors-guia.

Acosta, L. / Carrasco, C. / Descarrega, F. / Domínguez, M. / Font, J. /
Freixa, L. / Marín, D. / Palomino, M. / Peña, J. / Planell, M. /
Recaño, J. / Salmeron, J. / Santacana, C. / Santafé, J. / Santos, M.E.

MUSEU DE L'HOSPITALET

Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

602/5